

XÂY DỰNG ĐẠO LÝ GIA ĐÌNH

Nền tảng của phong trào xây dựng gia đình văn hóa

Thực hiện Nghị quyết Trung ương 5 (khóa 8), thành phố Hải Phòng tích cực thực hiện cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”. Những kết quả của 7 phong trào nhánh trong cuộc vận động này tác động tích cực đến môi trường văn hóa, huy động sức dân giữ gìn và phát huy các giá trị di sản văn hóa; trong đó có phong trào xây dựng gia đình văn hóa (GĐVH).

● MỘC MIỀN

Nhận thức đúng về vai trò “tế bào xã hội”

Theo thống kê của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, năm 2012, toàn thành phố có 484.682 hộ ở 14 quận, huyện đăng ký xây dựng gia đình văn hóa. Tỷ lệ hộ đạt danh hiệu GĐVH 86%. Có 217 gia đình được biểu dương tại hội nghị biểu dương GĐVH

Chiều hè trên bãi biển Đồ Sơn.

Ảnh: VŨ DŨNG

dò thành phố tổ chức tại Nhà hát thành phố sáng 28-6-2013.

Kết quả của phong trào bắt nguồn từ nhận thức và mối quan tâm của các cấp chính quyền về vai trò “tế bào xã hội”, về chức năng quan trọng của gia đình đối với sự phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội. Ngay từ khi triển khai xây dựng làng văn hóa, khu dân cư, tổ dân phố văn hóa, các địa phương đều xác định rõ xây dựng GDVH là nội dung chính, cốt lõi. Vì thế, trong các hương ước, quy ước đều quy định rõ về tiêu chí GDVH như hướng dẫn của cơ quan chức năng để các hộ phấn đấu. Mục tiêu chính là xây dựng ngày càng nhiều gia đình gương mẫu chấp hành đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, tích cực tham gia các phong trào thi đua của địa phương, gia đình hòa thuận, hạnh phúc, tiến bộ, tương trợ, giúp đỡ mọi người trong cộng đồng và tổ chức lao động, sản xuất, kinh doanh, công tác, học tập đạt năng suất, chất lượng, hiệu quả. Đi đôi với công tác vận động đảng ký xây dựng GDVH, việc thực hiện các tiêu chí của các hộ đều gắn với sự kiểm tra, đôn đốc, bình xét thi đua của các cấp ủy Đảng, chính quyền và Ban chỉ đạo phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” các cấp. Sau bình xét tổ chức trao giấy chứng nhận GDVH hoặc biểu dương tại các hội nghị từ cấp quận, huyện, thành phố và toàn quốc. Nhiều năm qua, các hộ nói chung luôn có ý thức xây dựng GDVH, vun đắp những giá trị tốt đẹp từ mỗi nếp nhà. Nhiều GDVH tiêu biểu của Hải Phòng được biểu dương ở hội nghị biểu dương GDVH toàn quốc.

Năm nay, 217 hộ được UBND thành

phố biểu dương, trong đó có những GDVH làm kinh tế giỏi, tổ chức sản xuất, tạo việc làm cho nhiều người khác như các gia đình anh Nguyễn Văn Công (làng văn hóa Lật Dương, xã Quang Phục, Tiên Lãng), Nguyễn Văn Thạc (phường Hùng Vương, quận Hồng Bàng), Nguyễn Văn Đồng (phường Đông Hải 2, quận Hải An)... Việc biểu dương các GDVH tiêu biểu chính là nêu gương người tốt việc tốt của làng xã, của dòng họ..., có ý nghĩa thúc đẩy khí thế thi đua xây dựng GDVH ở mỗi địa phương, nhắc nhở mọi người ý thức về tầm quan trọng của gia đình trong mối liên quan với xã hội.

Đạo lý gia đình là nền tảng

Tuy nhiên, tỷ lệ đăng ký xây dựng GDVH cũng như hộ đạt danh hiệu GDVH ở mức cao chưa hẳn đã phản ánh thực chất phong trào. Theo dư luận chung, sau những cơn sóng về thành tích, phong trào xây dựng GDVH ở Hải Phòng có dấu hiệu chững lại. Ở nhiều nơi, Ban vận động làng văn hóa, tổ dân phố không duy trì việc tham dự các kỳ sinh hoạt với các dòng họ để nghe những vướng mắc hay truyền đạt các thông tin cần thiết, nhắc nhở thành viên trong họ về việc thực hiện hương ước, quy ước. Việc bình xét còn diễn ra hình thức, nên có những GDVH chưa chuẩn trên thực tế. Ví dụ: kinh tế khá giả, nhưng mâu thuẫn gia đình ngày càng lớn do những bất đồng quan điểm trong giáo dục con cái, trong ứng xử với ông bà, cha mẹ (xảy ra trong gia đình truyền thống có nhiều thế hệ cùng chung sống dưới một mái nhà)...

Ở mô hình gia đình hiện đại (gồm vợ

chồng và có 1 đến 2 con) đang có hai loại bất cập khá điển hình hoặc sinh con thứ ba, đẻ dày, hoặc vi phạm lối sống đạo đức. Có những cặp vợ chồng trẻ được đào tạo, học hành đến nơi đến chốn, công ăn việc làm ổn định, thu nhập cao nhưng khi xảy ra mâu thuẫn gia đình, họ sẵn sàng ly hôn cho thỏa nỗi tự ái cá nhân cao độ mà không nghĩ đến con cái. Gần đây, hiện tượng buôn bán phụ nữ, kết hôn với người nước ngoài, tỷ lệ ly hôn trong các cặp vợ chồng gia tăng và những vụ việc đau lòng về cách đối xử bất hiếu của con cái với ông bà, cha mẹ đang đặt ra những vấn đề cấp bách cho phong trào xây dựng GDVH.

Theo phân tích của một số nhà nghiên cứu, nguyên nhân chưa phải là từ kinh tế mà chính là sự xem nhẹ nền tảng đạo lý gia đình. Nói về đạo lý gia đình, nhà văn Ma Văn Kháng thông qua tiểu thuyết “Mùa lá rụng trong vườn” từng cảnh báo nguy cơ tan vỡ của mái ấm gia đình truyền thống một khi đạo lý gia đình bị phá vỡ, các thành viên chỉ mãi mê chạy theo lối sống thực dụng, làm giàu bằng mọi giá mà chà đạp lên tình cảm cũng như không có sự tôn trọng, thương yêu lẫn nhau. Liên hệ từ trang sách với cuộc đời, cho thấy trong nhịp sống hiện đại bây giờ, hơn lúc nào hết, phong trào xây dựng GDVH cần đi vào thực chất hơn. Vai trò “tế bào xã hội” của gia đình cũng cần được lập lại các bảng giá trị, trong đó xác lập xây dựng đạo lý gia đình truyền thống, đề cao sự tôn trọng, bình đẳng, yêu thương lẫn nhau chính là nền tảng quan trọng của quá trình xây dựng GDVH nhằm phát huy các giá trị tinh thần trong đời sống hôm nay.■

Nếu Hải Phòng chỉ toàn người lớn

HOÀI KHÁNH

NẾU Hải Phòng chỉ toàn người lớn thôi
Không còn đâu trường Mầm Non, Sao Sáng
Phượng vĩ phố Ga ngớt giọng ve sơi
Dàn kèn đồng Nhà thiếu nhi im ắng

Gió hồ An Biên mảnh diều cũng vắng
Khu chế xuất thay Vườn trẻ Kim Đồng
Bác bảo vệ chẳng có người để mắng
Biết tìm ai hái trộm táo ông trồng

Chuyện cổ tích ngủ li trên cánh vông
Ai nhạt nắng rơi trong giấc mơ hồng
Phố Cát Cụt mưa rào không người tắm
Biển Đồ Sơn con sóng bớt nhong nhong

Lấy ai nghèo ngao hát với cầu vồng
Sắc bằng lăng quên tìm đường Cầu Đất
Chẳng người nào vẽ mặt trăng có mắt
Khuyết tiếng khóc nhè theo mẹ sớm hôm

Phố Trần Phú không thấy một hàng kem
Bên cảng làm gì còn hươu cao cổ
Đêm Trung thu chẳng ai ngồi phá cỗ
Nếu Hải Phòng thiếu vắng bóng trẻ con.